

Kopja Informali ta' Sentenza

MALTA

**QORTI ĊIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMĦALLEF
JOSEPH R. MICALLEF**

Seduta tal-25 ta' Settembru, 2003

Ċitazzjoni Numru. 354/2001/1

Paul CARUANA

VS

**GLOBAL EXECUTIVE SEARCH (MALTA) LIMITED,
Rudolphe Gaerty, Ronald Gaerty u Ondine Gaerty**

Il-Qorti:

Rat l-Att taċ-Ċitazzjoni mressaq fit-2 ta' Marzu, 2001, li bih l-attur ippremetta:

Illi diversi snin ilu, l-attur kien beda u avvja attivita' kummerċjali konsistenti fl-uffiċċju rappreżentattiv f'Malta tas-soċjeta' estera M.S.I. International (ġia S.C.I. (U.K.) Limited) in konnessjoni mal-ġestjoni ta' negożju ta' *headhunting agency* sabiex tidentifika kandidati potenzjali u tikkonkludi kuntratti in konnessjoni ma' impieg

Kopja Informali ta' Sentenza

fis-settur bankarju, finanzjarju u setturi oħra fis-suq internazzjonali;

Illi permezz ta' Skrittura privata datata 16 ta' Ġunju 1997, li kopja tagħha hi hawn annessa u esebita u mmarkata bħala Dok. A, l-attur kien ittrasferixxa lill-konvenut Rudolphe Gaerty, l-imsemmija attivita' kummerċjali, bil-kundizzjonijiet u modalitajiet hemm indikati, u senjatament id-dritt ta' l-attur għall-ħlas mingħand il-konvenut Rudolphe Gaerty, ta' kummissjoni in konnessjoni mal-*placements* kollha magħmula mill-isetss konvenut Rudolphe Gaerty;

Illi minn kalkolazzjonijiet magħmula mill-attur irriżulta illi l-konvenut Rudolphe Gaerty kien qed iħallas biss frazzjoni mill-kummissjoni dovuta lill-istess attur ai termini ta' l-imsemmija Skrittura Privata (Dok. A);

Illi għalhekk fit-23 ta' Frar 1998, l-attur kien intavola proċeduri ġudizzjarji fl-ismijiet "**Paul Caruana vs Rudolphe Gaerty**" (Cit. Nru. 369/98/AJM), liema proċeduri għadhom pendenti quddiem din il-Qorti, u wkoll talab u ottjena l-ħrug ta' Mandati Kawtelatorji in konnessjoni mal-istess;

Illi permezz ta' ittra datata 14 ta' Frar 2000 mibgħuta minn MSI International lill-konvenut Rudolphe Gaerty, u kopjata lill-attur, li kopja tagħha hi hawn annessa u esebita u mmarkata bħala Dok. B, is-soċjeta' MSI International ipprezentat ruħha illi kienet qegħda tittermina l-liċenzja mogħtija lill-konvenut Rudolphe Gaerty sabiex jopera għan-nom tagħha kif fuq premiss;

Illi l-kontenut ta' l-imsemmi ittra, kemm in kwantu l-allegata terminazzjoni u kif ukoll ir-ragunijiet għall-istess, ġew immedjatament ribattuti mill-attur, skond ma jidher mill-ittra mibgħuta għan-nom tiegħu, li kopja tagħha hi hawn annessa u esebita u mmarkata bħala Dok. C;

Illi sussegwentement, irriżulta minn riċerki magħmula mill-attur illi, fil-fatt, in-negozju kollu ta' MSI International baqa' kontinwament u ininterrottament, u għadu fil-fatt qiegħed

Kopja Informali ta' Sentenza

jigi ġestit f'Malta taħt id-direzzjoni diretta tal-konvenut Rudolphe Gaerty, iżda flok fil-kwalita' personali tiegħu, tramite s-soċjeta' konvenuta Global Executive Search (Malta) Limited;

Illi kif jidher mill-iStatut tas-soċjeta' konvenuta Global Executive Search (Malta) Limited, li kopja tiegħu hi hawn annessa u esebita u mmarkata bħala Dok. D, l-azzjonisti ta' l-istess soċjeta' konvenuta huma l-konvenuti Ronald Gaerty u Ondine Gaerty, missier u oħt il-konvenut Rudolphe Gaerty, illi b'dana kollu jirriżulta fil-fatt illi m'għandhom l-ebda konnessjoni mal-ġestjoni tan-negożju *de quo*, li hija kollha kemm hi fdata direttament f'idejn il-konvenut Rodlphe Gaerty, kif jista' jigi pruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawża;

Illi jidher għalhekk illi s-soċjeta' konvenuta Global Executive Search (Malta) Limited ġiet kostitwita manifestament u unikament bl-intiża illi jiġu elużi, b'mod frawdolenti, il-pretensjonijiet ta' l-attur, ġia' dedotti ġudizzjarjament, kif fuq premiss;

Illi għalhekk il-*placements* kollha magħmula mis-soċjeta' konvenuta Global Executive Search (Malta) Limited, in kwantu magħmula bi skop frawdolenti, għandhom jiġu komputati fl-ammonti dovuti lill-attur ai termini ta' l-iSkrittura Privata (Dok. A);

Illi inoltre l-aġir frawdolenti hawn fuq premiss jikkomportar-r-responsabilita' personali wkoll tal-konvenuti Ronald Gaerty u Ondine Gaerty;

Illi ulterjorment, f'dawn iċ-ċirkostanzi ta' frodi, il-konvenuti kollha għandhom jiġu tenuti responsabbli in solidum bejniethom għall-ħlas ta' l-ammonti kollha li jirriżultaw bħala dovuti lill-attur ai termini ta' l-iSkrittura privata (Dok. A) fil-kawża fl-ismijiet **“Paul Caruana vs Rudolphe Gaerty”** (Cit. Nru. 369/98/AJM);

Illi għalhekk din il-kawża hija konnessa ma' l-istess kawża fl-ismijiet **“Paul Caruana vs Rudolphe Gaerty”** (Cit. Nru. 369/98/AJM) u għandha tiġi mismugħa kontestwalment

magħha ai termini ta' l-Artikolu 792 u 793 tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u proċedura Ċivili;

Għadaqstant l-attur talab lil din l-Onorabbli Qorti għaliex m'għandhiex:

1. Tiddikjara u tiddeċiedi illi s-soċjeta' konvenuta Global Executive Search (Malta) Limited qegħda taġixxi u tiġi utiżżata sabiex jiġu elużi, b'mod frawdolenti, il-pretensjonijiet ta' l-attur ai termini ta' l-iSkrittura Privata tas-16 ta' Ġunju 1997, kif fuq premiss;

2. Tiddikjara u tiddeċiedi konsegwentement illi l-*placements* kollha magħmula mis-soċjeta' konvenuta Global Executive Search (Malta) Limited ġew magħmula b'intenzjoni frawdolenti f'dak li jikkonċerna l-attur, u għalhekk għandhom jiġu debitament komputati għall-finijiet tal-kalkolazzjonijiet tal-kummissjoni dovuta lill-attur ai termini ta' l-istess Skrittura Privata tas-16 ta' Ġunju 1997;

3. Tillikwida, okkorrendo bl-opera ta' periti nominandi, l-ammont totali ta' kummissjonijiet dovuti lill-attur mis-soċjeta' konvenuta Global Executive Search (Malta) Limited, kif fuq premiss;

4. Tiddikjara u tiddeċiedi konsegwentement għat-tieni (2) talba hawn fuq indikata, illi l-konvenuti Rudolphe Gaerty, Ronald Gaerty u Ondine Gaerty huma personalment responsabbli in solidum bejniethom għall-ħlas ta' l-ammonti kollha pretiżi mill-attur ai termini ta' l-iSkrittura Privata tas-16 ta' Ġunju 1997 u li jirriżultaw dovuti kemm fil- vs kawża fl-ismijiet “**Paul Caruana vs Rudolphe Gaerty**” (Cit. Nru. 369/98/AJM) u kif ukoll in segwitu għar-raba' (4) talba hawn fuq magħmula;

5. Tikkundanna lill-konvenuti kollha in solidum bejniethom għall-ħlas ta' l-ammonti kollha li jirriżultaw dovuti lill-attur kemm fil-proċeduri fl-ismijiet “**Paul Caruana vs Rudolphe Gaerty**” (Cit. Nru. 369/98/AJM) u

Kopja Informali ta' Sentenza

kif ukoll in segwitu għat-tielet (3) u r-raba' (4) talbiet hawnhekk magħmula;

Bl-ispejjeż, inkluzi dawk tal-Mandati Kawtelatorji u interessi legali kontra l-konvenuti li jibqgħu minn issa ngunti għas-subizzjoni;

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xiehda tal-attur, flimkien mal-erba' (4) dokumenti meħmużin magħha;

Rat in-Nota mressqa fil-15 ta' Marzu, 2001, li biha l-kumpannija mħarrka Global Executive Search (Malta) Limited eċċepiet:

1 Illi t-talbiet tal-attur fil-konfront tal-esponenti huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jiġu miċħuda bl-ispejjeż peress illi l-konvenuta esponenti ma għandha ebda relazzjoni ġuridika mal-attur u stante illi ma hemm l-ebda konness bejn il-konvenuta esponenti u l-attur li tagħti lok illi t-talbiet tal-attur jiġu milqguħa u għaldaqstant għandha tiġi liberata mill-osservanza tal-ġudizzju, b'riserva ta' kwalsiasi azzjoni għad-danni spettanti lill-esponenti, inkluzi d-danni riżultanti mill-mandat ta' qbid kawtelatorju numru 477/01 u l-mandat ta' sekwestru kawtelatorju numru 476/01 għal tlett mitt elf lira kull wieħed;

2. Salv eċċezzjonijiet oħra;

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xiehda tal-kumpannija mħarrka, flimkien maż-żewġ (2) dokumenti meħmużin magħha;

Rat in-Nota mressqa fil-15 ta' Marzu, 2001, li biha l-imħarrek Ronald Gaerty eċċepixxa:

1. Illi t-talbiet tal-attur fil-konfront tal-esponenti huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jiġu miċħuda bl-

ispejjeż peress illi l-konvenuti esponenti ma għandhom ebda relazzjoni ġuridika mal-attur u stante illi ma hemm l-ebda konness bejn il-konvenuti esponenti u l-attur li tagħti lok illi t-talbiet tal-attur jiġu milqugħa u għaldaqstant għandhom jiġu liberati mill-osservanza tal-ġudizzju, b'riserva ta' kwalsaisi azzjoni għad-danni spettanti lill-esponenti;

2. Salvi eċċezzjonijiet oħra;

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xieħda tal-imħarrek Ronald Gaerty;

Rat in-Nota mressqa fid-9 t'April, 2001, li biha l-imħarrek Rudolphe Gaerty eċċepixxa:

1. Illi preliminarjament, l-ewwel talba attriċi hija ġuridikament insostenibbli stante illi din l-Onorabbli Qorti bħala Qorti Ċivili m'għandhiex il-kompetenza tikkonverti lilha nnifsiha f'Qorti Kriminali biex tiddikjara u tiddeċiedi allegat aġir frawdolenti, u għalhekk l-eċċipjenti għandu jiġi liberat mill-osservanza tal-ġudizzju bl-ispejjeż kontra l-attur;

2. Illi ukoll in linea preliminari u mingħajr preġudizzju għas-sueċċepit, l-intempestivita' ta' dawn il-proċeduri stante il-fatt li l-attur ġia qed jiddeduċi l-istess pretensjoni tiegħu fil-konfront ta' l-esponenti quddiem din l-Onorabbli Qorti, diversament ippreseduta, permezz taċ-Ċitazzjoni Numru 369/98 AJM fl-ismijiet "**Paul Caruana vs Rudolphe Gaerty**" li qed tiġi kkontestata mill-esponenti;

3. Illi ukoll in linea preliminari u mingħajr preġudizzju għas-sueċċepit, it-talbiet attriċi għandhom jiġu miċħuda bl-ispejjeż stante l-fatt li huma nfondati fil-fatt u fid-dritt billi hekk kif jidher minn notifika li saret mill-Vici President tas-soċjeta' estera M.S.I. International (ġia' S.C.I. (UK) Limited) lill-attur Paul Caruana, nhar is-sitta (6) ta' Ġunju 1997, li kopja tagħha hi hawn annessa u esebita

u mmarkata bħala Dok. A, l-inkarigu ta' l-attur bħala institur kien ġie terminat konsegwenza tal-imsemmija ittra;

4. Illi fit-tieni lok, mingħajr preġudizzju għas-sueċċepit, l-esponenti m'għandu jagħti l-ebda ammont lill-attur għaliex l-attur kellu relazzjoni ġuridika diretta mas-soċjeta' estera MSI International f'dak li jirrigwarda xogħol u obbligi pendenti li sar qabel id-data effettiva tal-imsemmija skrittura privata, u għaldaqstant l-ebda nlasijiet li kienu jaqgħu taħt 'old activity', kif ser ikun trattat, ma gew mgħoddija lill-esponenti, tant li l-attur kien infurmat mis-soċjeta' estera li x-xogħol kollu pendenti bejniethom kien ser jitqies "per our agreement" (per Dok. A);

5. Illi fit-tielet lok, ukoll mingħajr preġudizzju għas-sueċċepit, l-esponenti ġia għadda lill-attur il-kummissjoni ta' nnes punti perċentwali (5%) dovuta lilu a bazi ta' l-iskrittura Privata datata 16 ta' Ġunju 1997 msemmija fl-att taċ-citazzjoni għal dak li jirrigwarda xogħol li sar mid-data effettiva 'il quddiem li jaqgħu taħt 'new activity', hekk kif jirriżulta minn 'Statement of Account' kompilat mill-fuq imsemmija soċjeta' estera, li kopja tiegħu hi hawn annessa u esebita u mmarkata bħala Dok. B;

6. Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri;

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xieħda tal-imħarrek Rudolphe Gaerty;

Rat il-Kontro-Talba mressqa fid-9 t'April, 2001, mill-imħarrek Rudolphe Gaerty li biha huwa ippremetta:

Illi nhar is-16 ta' Ġunju 1997, in virtu ta' l-iskrittura privata imsemmija fl-att taċ-citazzjoni, l-attur obbliga ruħu li jittrasferixxi lill-esponenti in toto attivita' kummerċjali konsistenti fl-uffiċċju rappreżentattiv hawn Malta tas-soċjeta' estera MSI International, li n-natura ta' l-attivita' hija waħda ta' *head hunting*, għall-kunsiderazzjoni finanzjarja kontemplata fis-seba' artikolu ta' l-imsemmija skrittura privata;

Illi minħaba l-aġir xejn responsabbli u xejn professjonali, u għal kollox kontra s-‘smooth transition’ rikjesta mis-soċjeta’ estera MSI International kif ukoll kontra dak miftiehem fl-imsemmija skrittura privata, in-nuqqasijiet ta’ l-attur Paul Caruana wasslu biex fl-14 ta’ Frar 2000, MSI ddeċidew illi isimhom ma jibqax konness bl-ebda mod ma’ Paul Caruana;

Illi għar-ragunijiet fuq premessi, MSI International tterminaw l-institura tal-konvenut esponenti Rudolphe Gaerty u konsegwentement gie terminat anke l-impieg tal-impjegati tal-MSI f’Malta;

Illi t-telf ta’ rappreżentazzjoni tas-soċjeta’ estera MSI International hija attribwibli unikament għall-aġir irresponsabbli u xejn professjonali ta’ l-attur;

Illi minkejja li l-attur, permezz ta’ l-imsemmija Skrittura Privata, obbliga ruħu li jonera, permezz ta’ ħlas, il-kontijiet kollha pendenti sas-16 ta’ Ġunju 1997, l-attur naqas milli jirrispetta tali obbligi, tant li l-linji tat-telefon li ssir refernza għalihom fit-tielet artikolu ta’ l-imsemmija skrittura nqatgħu, b’konsegwenza li l-konvenut esponenti Rudolphe Gaerty ma setax jopera;

Illi l-attur ikkrea sitwazzjoni fejn s-setup trasferit permezz ta’ l-imsemmija skrittura privata ma setax jopera kif mistenni, u tali nuqqas kien intiż sabiex itellef u jfixkel lill-konvenut esponenti mill-obbligi tiegħu bħala istitur tas-soċjeta’ estera MSI International;

Illi l-irresponsabilita’ ta’ l-attur permezz tal-aġir vessatorju tiegħu qiegħed fil-frattemp jippregudika s-sitwazzjoni ta’ xogħol u l-għixien ta’ l-esponenti Rudolphe Gaerty;

Illi l-esponenti jemmen li soffra danni u bata’ konsiderevolment finanzjarjament minħabba n-nuqqas serju da parti ta’ l-attur, kif fuq kontemplat;

Għaldaqstant jgħid l-esponenti għaliex din l-Onorabbli Qorti, prevja okkorrendo dikjarazzjoni, m’għandhiex:

Kopja Informali ta' Sentenza

1. Tiddikjara u tiddeċiedi li l-konvenut esponenti soffra finanzjarjament minħabba nuqqas serju da parti tal-attur, kif fuq premess;

2. Tillikwida, okkorrendo bl-opera ta' periti nominandi, l-ammont hekk soffert mill-konvenut, kif fuq premess;

3. Tikkundanna u tordna lill-attur jhallas lill-konvenuti s-somma hekk likwidata;

Bl-ispejjeż u bl-imgħax legali kontra l-attur li minn issa huwa ngunt għas-subizzjoni;

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xieħda tal-imħarrek rikonvenjent Rudolphe Gaerty, flimkien mas-sitt (6) dokumenti meħmużin magħha;

Semgħet it-trattazzjoni tal-avukat tal-imħarrek Rudolphe Gaerty dwar l-ewwel eċċezzjoni preliminari tiegħu;

Rat in-Nota mressqa mill-attur rikonvenut fit-8 ta' Mejju, 2001, li biha huwa eċċepixxa:

1. Illi t-talbiet rikonvenjenti għandhom jiġu respinti bl-ispejjeż kontra l-konvenut rikonvenjenti stante illi l-azzjoni rikonvenjenti, kif proposta, hija insostenibbli peress illi ma hix preċeduta minn talba *ad hoc* ta' dikjarazzjoni ta' responsabilita' ta' l-attur rikonvenut, skond il-Liġi;

2. Illi ulterjorment mingħajr preġudizzju għall-premess, id-deskrizzjoni ġenerika ta' "*agħir vessatorju*" u "*nuqqasijiet*" kontenuta fil-premessi tal-kontrotalba proposta mill-konvenut rikonvenjenti, ma tikkostitwix il-kjarezza ta' fatti rikjesta mill-Liġi għall-validita' ta' l-att propost mill-istess konvenut rikonvenjenti;

Kopja Informali ta' Sentenza

3. Illi wkoll mingħajr preġudizzju għall-premess, jirriżulta ulterjorment illi d-Dikjarazzjoni annessa mal-kontro-talba proposta mill-konvenut rikonvenjent mhix enumerata skond il-Liġi, u għalhekk hemm lok għad-debita korrezzjoni;

4. Illi wkoll mingħajr preġudizzju għall-premess, fil-mertu jiġi eċċepit illi ma hemm assolutament l-ebda azzjoni kolpuża u/jew doluża ta' l-attur rikonvenut li tista' b'xi mod, direttament jew indirettament, tagħti lok għat-talbiet rikonvenjenti;

5. Illi għalhekk isegwi illi t-talbiet rikonvenjenti huma għal kollox infondati fil-fatt u fid-Dritt u għandhom jiġu miċħuda bl-ispejjeż kontra l-konvenut rikonvenjenti, kif jista' jiġi pruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawża;

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xieħda tal-attur rikonvenut;

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet imressqa mill-imħarrek Rudolphe Gaerty fil-25 ta' Mejju, 2001¹, dwar l-ewwel eċċezzjoni tiegħu;

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet imressqa mill-attur fis-16 t'Ottubru, 2001², bi twegħiba għal dik tal-imħarrek Gaerty dwar l-ewwel eċċezzjoni preliminari tiegħu;

Rat il-verbal tas-smiġħ tas-16 ta' Jannar, 2002, li matulu l-avukati tal-partijiet għamlu l-aħħar sottomissjonijiet bil-fomm dwar l-ewwel eċċezzjoni tal-imħarrek Rudolphe Gaerty quddiem il-Qorti;

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat id-Degriet tagħha tas-16 ta' Jannar, 2002, tas-17 ta' Mejju, 2002, tal-4 ta' Lulju, 2002, tat-12 ta' Lulju, 2002, tas-27 ta' Settembru, 2002, tat-12 ta' Diċembru, 2002, tal-10 t'April, 2003, u tas-26 ta' Ġunju, 2003, li bihom ħalliet

¹ Paġ. 67 tal-proċess

² Paġġ. 70-2 tal-proċess

il-kawża għas-sentenza dwar l-ewwel eċċezzjoni preliminari tal-imħarrek Rudolphe Gaerty;

Ikkunsidrat:

Illi din hija azzjoni għal-likwidazzjoni ta' ammonti li l-attur jgħid li għandu jedd jithallas mingħand l-imħarrek. L-attur kien assenja lill-imħarrek Rudolphe Gaerty aġenzija dwar reklutaġġ ta' riżorsi umani u kien miftiehem li jithallas kummissjoni fuq ix-xogħol li twettaq. Jgħid li, minbarra li ma tħallasx l-ammont kollu għaż-żmien li l-imħarrek Gaerty kien għadu qiegħed imexxi l-aġenzija (u dwar liema lment huwa kien fetaħ kawża kontrih fl-1998 li għadha qegħda tinstama³), f'waqt minnhom l-imħarrek Gaerty tteħditlu l-aġenzija u llum xogħolha nstab li qiegħed isir mill-kumpannija mħarrka, li l-azzjonisti tagħha huma l-imħarrek Ronald u Ondine Gaerty. L-attur jgħid li dan sar kollu b'qerq u ħsieb biex ma jithallasx is-sehem tiegħu mill-kummissjonijiet li kien jisthoqqlu jirċievi, u dan billi jgħid li x-xogħol kollu tal-kumpannija qiegħed jitmexxa fil-fatt mill-imħarrek Rudolphe Gaerty;

Illi l-imħarrek laqgħu għal din l-azzjoni b'modi differenti. Filwaqt li l-imħarrek Global Executive Search (Malta) Limited u Ronald u Ondine Gaerty jgħidu li tħarrku għalxejn għaliex m'għandhoml-ebda rabta ġuridika mal-attur, tant li jitolbu li jinħelsu milli jibqgħu iżjed fil-kawża, l-imħarrek Rudolphe Gaerty laqa' billi qal li din il-Qorti m'għandhiex is-setgħa li tqis l-azzjoni attriċi, li l-kawża saret qabel il-waqt, u li, fil-mertu, t-talbiet tal-attur m'humieq misthoqqa billi la kien għadu intitolat jithallas xi kummissjoni wara Ġunju tal-1997 u lanqas kien fil-fatt dovut lil xi ħlas ieħor għaż-żmien li kien għadu hekk intitolat. Minbarra f'dan, l-imħarrek Gaerty ressaq ukoll talba rikonvenzjonali;

Illi din is-sentenza qegħda tingħata dwar l-ewwel eċċezzjoni tal-imħarrek Rudolphe Gaerty, u jiġifieri dwar

³ Ċitazz. Nru. 369/98

jekk il-Qorti għandhiex is-setgħa li tisma' l-kawża. L-imħarrek isejjaħ l-azzjoni attriċi bħala waħda “għuridikament insostenibbli” u dan għaliex huwa jgħid li din il-Qorti, fil-kompetenza tagħha bħala Qorti Ċivili, ma tistax tinbidel f'Qorti ta' indoli Kriminali u tiddikjara għamil (f'dan il-każ, min-naħa tal-imħarrek jew min minnhom) bħala wieħed frawdolenti;

Illi l-imħarrek isostni l-eċċezzjoni tiegħu billi jgħid li l-attur jixli b'għamil frawdolenti, u li r-reat ta' frodi huwa regolat minn proċedura ta' għurisdizzjoni kompletament kriminali, u li huwa fil-fatt qatt ma tressaq quddiem Qorti Kriminali mixli b'xi reat bħal dak. Minħabba f'hekk, din il-Qorti ma tistax tagħti l-fehma tagħha għaliex m'hijiex Qorti kriminali. Min-naħa tiegħu, l-attur iwarrab għal kollox u b'raġunijiet differenti l-argument tal-imħarrek u jtenni li l-azzjoni tiegħu hija msejsa fuq ix-xilja ta' għamil doluż li huwa wieħed mill-istituzzjonijiet ewlenin fid-dritt Ċivili dwar il-liġi dwar l-Obbligazzjonijiet;

Illi l-Qorti tibda biex tgħid li l-għażla tal-kliem fl-eċċezzjoni taħt eżami m'hijiex għal kollox waħda għaqlija: kawża ma ssirx għuridikament insostenibbli minħabba n-nuqqas ta' setgħa fil-Qorti li tismagħha. Il-kwestjoni tal-għurisdizzjoni jew tal-kompetenza ta' Qorti li tisma' kawża hija waħda proċedurali u ma tidhol fl-ebda mod fl-eżami tal-fondatezza fil-mertu ta' dak li jkun qiegħed jintalab fil-kawża. Il-Qorti, għalhekk, sejra tqis l-eċċezzjoni taħt eżami mill-aspett waħdieni proċedurali, bla ma bl-ebda mod ma tagħti fehma jew deċiżjoni dwar il-mertu tal-azzjoni tal-attur;

Illi wara li saret din il-kjarifika, il-Qorti ssib li l-eċċezzjoni m'hijiex mistħoqqa għaliex jidher li hija msejsa kollha kemm hi fuq il-ħsieb li l-ebda Qorti ta' kompetenza ċivili ma tista' ssib li xi parti f'kawża quddiemha wettqet għamil frawdolenti. Dan huwa 'l bogħod sewwa minn dak li tgħid u trid il-liġi. Din il-Qorti tagħraf sewwa safejn jaslu s-setgħat tagħha skond il-liġi li bis-saħħa tagħha hija mwaqqfa: tagħraf ukoll li l-proċess ċivili u dak kriminali

huma miftuma minn xulxin⁴ u ma jaffettwawx il-wieħed lill-ieħor, għajr fejn il-liġi speċifikatament tgħid mod ieħor. Is-setgħat ta' din il-Qorti huma ta' natura ġenerali u jinsabu mfissra fl-artikoli 32 u 743 sa 774 tal-Kodiċi tal-Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili ta' Malta;

Illi, fuq kollox, u kif sewwa issottometta l-attur, ma jistax jingħad li kull xilja ta' qerq jew għamil doluż tikkostitwixxi reat jew tnissel jedd biss għal azzjoni ta' natura penali. Il-jedd ta' persuna li tmexxi azzjoni ċivili kontra persuna oħra li għamlitilha għamil doluż jew qarrieq huwa magħruf u stabilit minn żmien twil u s-suċċess jew l-eżitu tiegħu la jiddependi mit-teħid ta' azzjoni kriminali u lanqas minn jekk proċeduri bħal dawk ikunux intemmu f'sejbien ta' ħtija jew fil-ħelsien tal-persuna mixlija;

Illi, b'żieda ma' dan irid jingħad ukoll li hemm oqasma oħrajn tad-dritt fejn huma l-Qrati ta' kompetenza Ċivili li l-liġi trid li quddiemhom jitressqu azzjonijiet ta' sħarriġ dwar qerq jew frodi. Fost dawn jissemmew il-proċeduri fil-qasam tal-falliment⁵, fl-imġiba ta' kumpanniji kummerċjali⁶, u azzjonijiet dwar is-siwi ta' rabtiet, kuntratti jew obligazzjonijiet ċivili⁷, biex jissemmew biss uħud;

Illi, għalhekk, il-Qorti tasal għall-fehma li l-eċċezzjoni taħt eżami, kif imfassla, ma ssibx l-appoġġ la tal-liġi u lanqas ta' din il-Qorti u sejra twarrabha;

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qegħda tiddeċiedi billi:

Tiċħad l-ewwel eċċezzjoni tal-imħarrek Rudolphe Gaerty, bl-ispejjeż kontriħ, u tiddikjara li hija għandha s-setgħa li tisma' l-kawża mressqa mill-attur; u

Tordna li s-smiġħ tal-kawża jissokta bil-ġbir tal-provi u trattazzjoni.

Moqrija

⁴ Art. 6 tal-Kap 9

⁵ Art. 477 *et seq* tal-Kap 13

⁶ Art. 311 sa 317 tal-Kap 386

⁷ Art. 974 u 981 tal-Kap 16

Kopja Informali ta' Sentenza

< Sentenza In Parte >

-----TMIEM-----